

Skærm jeres hus

Skipper Clements morgensang

Lærerforberedelse

Sangen er skrevet af Ebbe Kløvedal Reich i 1970 til et stykke totalteater, som aldrig er blevet opført. Leif Varmark har skrevet melodien.

Sangen handler om undertrykkelse og uretfærdighed:

A I forhold til Grevens fejde og reformationen.

Grevens fejde var en blodig borgerkrig, som brød ud i 1534. Den handlede om, hvem der skulle have magten: adelen og gejstligheden eller borgerne og bønderne. I begyndelsen gik det godt for Skipper Clement (han var Christian 2.-støtte) og de jyske bønder, der gjorde oprør. Men adelen satte feltherren Johan Rantzau ind mod dem, og med sine 4.500 elitesoldater og to afdelinger rytteri knuste han oprøret og nedslagtede de oprørske bønder til sidste mand. Skipper Clement blev fanget og henrettet.

B I 1960'erne, hvor ungdomsoprøret vender sig mod den herskende klasse.

Ungdomsoprøret vendte sig mod den herskende klasse – de rige. Sangen *Skærm jeres hus* er skrevet i 1970, altså få år efter, at ungdomsoprøret for alvor tog fart i USA og i Europa.

I digtet er teksten fyldt med stærke billeder, farver og modsætninger. Rantzaus hær og kirkens mænd er SORTE. Adelens klæder er SPRAGLEDE i modsætning til bøndernes VADMELSKLÆDER. De RIGE og DJÆVELEN står over for de FATTIGE og GUDs søn.

OMKVÆDET får en stor betydning i sangen, både for tekst og melodi.

"Bønder, tømre, jyske knægte

Nu skal vi fejre i Grevens Fejde"

"VI" – det er de fattige, de undertrykte, de underkuede, dem, der ikke har magten. Men alle ved, at det var dem, der blev slået ned under fejden.

Det er også en sang om at kæmpe på trods. Sangen slutter sådan: *"Lad ikke fremtiden sige om os, / rigdommen knægted os uden at slås."* Eftermælet er vigtigt.

Leif Varmark har skrevet lidt gammeldags klingende mol-melodi. Skrevet til samme teaterstykke. I melodien understreges omkvædet af en march-agtig tone. Som om man kan høre, hvordan bønderne har trommet og slået takten på deres leer og redskaber.

Kilde: Sanghåndbogen. Artikler om 250 højskolesange Karen Bjerre og Lisbeth Kiil, Gyldendal Uddannelse 1999

Skærm jeres hus

Skipper Clements morgensang

1. Skærm jeres hus med grav og planke,
hvæs jeres leer snittende blanke,
frygt ikke Rantzaus sorte hær.
Silke skal vige for vadmelsklær.
**Bønder tømre jyske knejte,
nu skal vi sejre i grevens fejde**

2. Bagved de riges glitrende hjelme
skjuler sig bange skælvende skælme.
Djævelen selv har dem givet til pynt,
rustninger, skjolde og jorder og mønt.

3. Mennesker bytter de ud for penge,
porten til frihed de låse og stænge,
piner og binder med arv og med gæld
jorden som havde de skabt den selv.

4. Rigdom sir de er for de rige.
Biblen har noget andet at sige.
Fattig på jorden vandred Guds søn,
hented just ikke hos dem sin løn.

5. Kirkens sorte skadesværme
skal sig for pigernes latter beskærme.
Spraglede herremandshaner på stand
møde nu skal den danske mand.

6. Hanen har galeet trende gange
Stå nu kun fast for vi er de mange.
Lad ikke fremtiden sige om os,
Rigdommen knægted os uden at slås.
**Bønder tømre jyske knejte,
nu skal vi sejre i grevens fejde**

Opgaver til:

Skærm jeres hus

Skipper Clements morgensang

1. Syng sangen.
2. Hvis nogen af jer kan spille et instrument, så spil til. I kan finde noderne i Dansk Sang nr. 265
3. Spil på rytmeinstrumenter eller redskaber til omkvædet.
4. Lad nogle være forsangere, mens andre synger med på omkvædet.
5. Snak om, hvad sangen handler om.
6. Tegn til hver strofe på tekstsiden.
7. Farv de ovale felter i en farve, du synes, passer til strofens indhold.
8. Læs mere om Grevens fejde.
9. Læs mere om Ebbe Kløvedal Reich.
10. Beskriv modsætningerne og kontrasterne fra sangen i de to bokse:

Modsætninger

Kontraster